

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 19 Martie st. v.
31 Martie st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 23.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Un tutor.

— Comedia în 2 acte și 1 tablou. —

(Urmare.)

Redeanu (ingrigit.)

Sermanele fete! Esti sigur, că nu le pôte face nici un reu medicamentul?

Dornescu.

Dar nu!... Fii liniscit! E un opiat, care le va face să dorma vre-o două ore. Vom vedé, de-or avé curagiul să-l iee. Pôte că amorul n'a fi destul de tare, pôte s'or resgândi.

Redeanu (visator.)

Pôte... pôte!

Dornescu.

Mi se pare, că n'ai fi tocmai mulțamit decă n'ar lua praful?

Redeanu (tot pe gânduri.)

Nu... (Tresarind.) Dar ce vorba! E, lasa-me, vrei să me necajesci?

Dornescu (a parte.)

Mi se pare că i s'a aprins calcăele. (Tare.) Aud venind... de-acuma tacere. Ele vin, vom vedé ce-or face. (Amândoi stau lănga ușa și se uita.)

Scen'a II.

(Leonora în alb îmbracata, Rarița într'o rochia frumușica, inse de alt color. Amândouă palide și triste.)

Leonora (șede obosita pe un fotoliu, vorbind cu glas slab.)

Mi-am marturisit pecatele... numai acest din urma nu... și acesta e mare, fôrte mare! Dar Dumnezeu mi-l va iertă... nu pot să mai traiesc... sânt pré nenorocita.

Rarița.

Aș vré să știu, dec' a plânge Jonița dupa mine? Aș vré să mōra de scārba și de caința... Ai scris în revas, ce ți-am spus eu, domnișōra? că las cu limba de mōrte să se faca calugar... Atunci s'a închină pentru sufletul meu.

Leonora.

Am scris... Vrei să-ți cetesc scrisōrea asta tōta?

Rarița.

Cetesc, me rog!

(Leonora cetescé oprindu-se din timp în timp pentru a-si șterge ochii. Atunci și Rarița șterge ochii cu pestelc'a.)

Leonora (cetind.)

„Iubitul meu tutor“ (face o pauza.)

Dornescu (incet.)

Auđi, ingratule!

Redeanu.

Taci!...

Leonora (cetind.)

„Când vei primí acēsta scrisōre, eu n'oiu mai fi între cei vii, și de-aceea cred că-mi vei iertă tōte superările, care ți le-am facut. Aș fi vrut din tot sufletul să fiu buna, dar ce să fac, decă cu tōta bunavoința n'am putut isbuti decăt de-a te jigni necontentit?! Când ai scî cât am suferit și cât am plâns de ađi diminēta, cred că ai perde disprețul, care-l ai pentru mine... și care l'am meritat. Pe dōmn'a și domnișōr'a Belici le rog să me ierte, le rog din tot sufletul să-mi pastreze o amintire buna. Acuma avem să luăm venin eu și Rarița, care lasa cu limba de mōrte, ca Jonița să se faca preot...“

Rarița (repede.)

Nu preot... acela se pôte însurá... Calugar vreu să se faca... scrie Mata...

Leonora (scriind.)

Iēta, am pus, calugar (cetesce.) „Nu ne uitați, puneți flori pe mormintele nōstre și iertare, iertare. Leonora, Rarița“.

Rarița.

Jonița are să me uite, pe când dec' ar fi murit el, eu știu bine că n'aș fi mai trait... Domnișōra, dec' aș luá diua buna dela Jonița?

Leonora.

Pentru ce?

Rarița (timida.)

Pôte nu m'ar lasá să mor... Veđi mata, chiar dec' a sarutat pe fēt'a vornicului... ce mai lucru... așa sânt barbații... dōr nu-i un pecat de mōrte.

Leonora.

Rarița!... decă nu vrei, nu luá venin... numai stai aici cu mine, pân' oiui fi mōrta... apoi du-te de spune...

Rarița.

Nu... nici Mata să nu mori... chiar nici n'ai de ce... Nu te iubescé nimene?... Dar eu sânt nimene?... Și-apoi a venit un domnișōr frumușel, pe care āncă nu l'ai vedut, fiind că n'ai prāndit ađi de fel... Acela vré să te iee.

Leonora.

Taci... Tōte aceste nu m'or face să traiesc.

Rarița.

Dar bine... de ce vrei să mori?

Leonora (cu durere.)

De ce vreu să mor?... Vreu să mor fiind că iubesc pāna la nebunia pe... un om, care me uresce.

Rarița.

Te uresce, pe Mata? Dar nu se pôte!... Și cine-i acela?

Matilda Poni.

(Va urmá.)

Respuns dlui Aron Densusianu

la articolul „Aventuri literare“.

(Urmare.)

c) Eu aşă cred, că atunci, când Densusianu dice, că eu am descoperit în Schott, şi le-am aretat de ale mele, avea datorinţa unui om onest, să citeze din Descoperirile mele, şi să citeze din Schott, ca să demustre cuvintele său identitatea înţelesului, dar nu a făcut-o, căci precum am dis, nici nu vre să aduca lumina în materie, şi să demustre, ci numai să cârtésca.

d) Dar ca Densusianu său altul, să aiba ocaziune de a studia pe Schott şi Descoperirile mele mitologice, şi anume ca să afle ce dice Densusianu, ieta aci pun premiu de 25 fl. pentru dovedirea aserţiunii lui Densusianu, tot deodata conced, ca să le caute şi în tota literatură noastră. Acele studii să se tramita dlui Iosif Vulcanu, acest-a să-şi aleaga încă doi judi din Oradi'a, şi în cazul judecării, în 24 de ore i tramit 25 fl. Eu cred că va concură şi Densusianu, dora premiul e destul de mare, pentru lucruri bagatele.

Îsi va aduce aminte Densusianu când mi-a tramis nişte materii despre stele, şi m'a întrebat, că ce cuget despre Iliana Cosinziana. Eu i-am respuns, că tocmai acum studiez acea materia, şi până acum am aflat că e dina de luna la daco-români (căci în literatura se credea de a represintă Moldavi'a etc.) La un timp scurt citesc o nota în „Familia“ din atare jurnal din Români'a (nu am „Familia“ cu mine în Pesta ca să citez) că Arone Densusianu a descoperit despre Iliana Cosinziana... Eu în acest mod nu am făcut nici o descoperire.

CA III-a observare. Densusianu trece la Baladele şi Colindele populare române publicate de mine la an. 1859.

Firesce, că deca nu scrieam critic'a, aceste ar mai fi putut trai, dar Orlando furioso le şterse de pe faţă a pamântului.

Densusianu citeza: „În Balade pag. IX dice (adeca Marienescu): Numai atâta am' adaus, lasat, şi stramutat, cât a pretins poes'ă, şi modesti'a noastră, ma în puşine locuri pentru santitatea originalităţii celei frumoşe am sacrat metrul“. În Colinde la pag. 159 în not'a lui Marienescu aflăm următoarele: „Din fragmente, multe am folosit pentru întregire. De toate avui 200 de colinde şi fragmente şi din aceste remasera 60. Prelucrarea precauta, din mai multe esemplarie, adese ori din trei provincii române, sper că va redică autoritatea opului“.

Aceste, adevărat, că sânt vorbele mele, şi stau bun şi aji pentru ele. În aceste, un om liniscit la suflut nu va afla nici un reu, nici pentru mine, nici pentru literatura, iera un literat, carele cât de puşin s'a ocupat cu poes'ă populară, său are ideea că în ce stare se afla ea în gur'a poporului, va pricepe pré bine însemnitatea vorbelor dişe de mine.

P. e. adune cineva o doina simplă în trei esemplare, din trei sate vecine, va afla că sânt asemeni, dar va afla că este diferinţa în expresiuni, în versuri. Scopul nu pôte fi ca toate trei esemplare să se publice fără coregere, ci ca din cele 3, unul cel mai complet să se întregésca şi mai bine prin cele două mai slabuţe, şi să se faca o poesie populară mai bună, dar tot cu acele idei, expresiuni şi cuvinte. Fără-carele va afla de natural, că ai să adaugi, să lasi, să stramuti, ca să îndrepti. Acesta procedura e la toţi culegatorii materiilor populare, şi pré puşine materii sânt, unde să nu netezesci nimica.

Un culegator de poesii populare (şi sânt mai mulţi chiar şi pentru publicul „Familiei“, unde s'au publicat

destule poesii populare) va fi observat, că versurile populare de regula sânt de 8 silabe, începând cu silaba lungă, care se susţine apoi la toate silabele cu număr fără de parechia; dar va fi observat şi aceea, că se afla versuri, unde în loc de un'a şi două silabe lungi — pentru metrul de lipsa — se afla silabe scurte. Atare expresiune populară, său atare cadinţa, s'a aflat aşă de esenţială şi bună în poesia, încât te-a durut inim'a să te atingi de ele, pentru acest-a a trebuit să sacrifici metrul, adeca mesur'a, anume să lasi smint'a aflata prin silaba lungă, său scurtă. Tot omul cu căta judecata, va pricepe, că mai bine e a sacra metrul decât înţelesul, ori cadinţa. Dara Densusianu nu vre să înţeleaga.

Aşă am lucrat, şi voi mai lucra.

Dar ce înţeles dă Densusianu acelor citate, şi ce judecata statarială dice şi asupra Baladelor şi Colindelor publicate de mine, se vede din vorbele sale din nr. 95 1880 al „Familiei“.

„Le-a prelucrat contopind mai multe poesii într' una, înodând şi petecând un'a de alt'a. La corese punându o alta limba, şi chiar şi alte nume în locul celor genuine originale. Dar ce e mai frumos, ca să vorbesc în limbajul rococo al dsale, a sacrat chiar şi metrul pe altariul santităţii originalităţii. În scurt ni-a dat o poesia numita populară, care în fapta, aşă cum s'a publicat, nu este a poporului, fără o poesia bastarda, nascuta din cununi'a la salce a fantasiei culegatorului cu mus'a populară. A căută acum în aceste poesii, spiritul, cugetarea, limb'a, datinele şi mitologi'a poporului, ar fi a căută diamante în straiţa cerşitorului!“

Maliţioasă aventura! eh! dar e aventura!

Eu aşă cred, că un om carele simte în sine cât de mica onestitate, când dice ceva reu despre altul, simte şi datorinţa de a dovedi ce a dis, iera nu face judecata generală, fără să arete faptul şi vin'a. Pôte că Densusianu are privilegiu ca şi literat, şi se simte dispensat de aceea ce sânt datori alţi muritori.

Eu aşă cred, că Densusianu avea datorinţa, ca să arete din Balade şi Colinde, că are în 2—3 esemplare atare materia, în gur'a poporului se afla cum dice el, iera la mine pe acea şi acea pagina altcum, şi să demustre unde am făcut pecat faţă de limb'a, de spiritul, şi numele poesiei; cari sânt acele poesii, cari prin prelucrarea mea şi-au perdut din puterea poetica său caracterul popular; căci eu cred, că nu a cugetat şi pe public, aşă de prost, încât fără să aduca macar un exemplu, un dat, să cređa şi sentinţa omnipotinta şi generală, adusa asupra întregii poesii populare publicate de mine.

S'ar fi putut presupune dela Densusianu şi ca şi advocat mai multa cunoscinţa despre axiom'a: Ce aserezi, să dovedesci! Înse se vede că a supt dela atare musa a Rabulisticii.

În furi'a sa asupra mea, ca să me spintece pe mine, spinteca prin sentinţa nedreptă şi poes'ă populară, pentru care am avut atâta precauţiune, atâta santitate, atâta sinceritate, ca nime altul dora; dar cei pasa lui Densusianu se përa toţi şi toate, numai „Negriada“ se remăna.

Densusianu când a făcut şi acesta sentinţa de aventura, a seuitat unele împregiurări de interes pentru poesia populară publicată de mine, şi pentru recunoscutul preţ al ei, său mai curënd, nu a sciut, ce ar fi trebuit se scia.

a) Cumca Schuller inspectorul de şcole sasesci, la an. 1860 a publicat nemţesce o broşura despre Colindele tiparite de mine. A tradus mai multe, şi a scris o critica pré favorabila despre ele şi despre mine.

Dr. A. Marienescu.

(Finea va urmă.)

Biserica si școla.

Gimnasiul din Beiuș. I. *Publicatiune* despre contribuțiile încurse la comitetul beiușan în favoarea gimnasiului gr. cat. român de Beiuș: A) Pe listă deschisă cu ocaziunea conferinței constituante dto 15 septembrie 1880 s'au subscris de mai multi 202 fl. câte pe 4 ani. a) Mai încolo una acțiune dela „Albin'a” în valoare nominală de 100 fl. v. a. odata pentru totdeauna 100 fl. Din ofertele subscrise au solvit până aci la cassariul comitetului: 1) Vasiliu Ignatu avocat în Beiuș 25 fl. 2) Ioan Buteanu prof. gimn. în Beiuș 10 fl. B) Au încurs la cassariul comitetului: a) Dela un învețator român din Beiuș 25 fl. b) Georgiu Craciunescu din Belinț 5 fl. c) Georgiu Secula avocat în Deva una acțiune dela „Transilvani'a” în valoare nominală 100 fl. d) Trapsia colonel în Olmütz 30 fl. e) Teodor Papp avocat în Baia de Criș tramis dela 1) Ioan Juco notar în Vața de jos 1 fl. 2) Dionisiu Sida notar în Riscuțița 1 fl. 3) Petru Gligorșu esecutor în Baia de Criș 1 fl. 4) Ales. Karácsy din Ribita 1 fl. 5) Vasiliu Tomuța cancelist Baia de Criș 1 fl. 6) Simeon Bobaciu notar com. în Cebea 1 fl. 7) Stefan Szabó învețator Baia de Criș 1 fl. 8) Ioan Bulzan primar Vața de sus 50 cr. 9) G. Padureanu notar Baia de Criș 1 fl. 10) Ioan Loos primar în Ribita 50 cr. 11) Emil Koszperdo adjunct pretorial B. de Criș 1 fl. 12) Paul Gyukits 50 cr. 13) Iuliu Eder vice-notar reg. Baia de Criș 1 fl. 14) Nicolau Henț privatier Baia de Criș 1 fl. 15) Iuliu Jancu preot român Baia de Criș 1 fl. 16) Dr. Stefan Erdely medic Baia de Criș 1 fl. 17) I. Adamoviciu Baia de Criș 50 cr. 18) Sigismund Borlea avocat Baia de Criș 2 fl. 19) Teodor Papp avocat Baia de Criș 10 fl., la olalta 27 fl. f) Ios. Ursu preot român Kurtakér dela: 1) Iosif Ursu preot român Kurtakér 5 fl. 2) Eutimiu Bugariu învețator Kurtakér 1 fl. 3) Gregoriu Catana învețator Kurtakér 2 fl., la olalta 9 fl. g) prin Georgiu Popa referente școlare diocesane din Arad: 1) Ioan Moldovan referente episcopale 5 fl. 2) Dr. Georgiu Popa referente școlare 15 fl., la olalta 20 fl. h) prin Vasiliu Olariu preot român în Capolnaș dela: 1) Vasiliu Olariu preot în Capolnaș 2 fl. 2) Elisa Olariu preotăsa în Capolnaș 1 fl. 3) Ioan Șandoru padurar în Birchis 1 fl. 4) Constantin Lazaru Birchis 2 fl. 5) Nicolau Sedanu comisar de siguranță Faget 2 fl. 6) Demetriu Perinu preot Birchis 50 cr. 7) Georgiu Stefani notar cercuale Birchis 2 fl. 8) Szőgyényi jude cercuale Birchis 1 fl. 9) Virgil Gruescu preot în Salcióra 40 cr. 10) Iuliu Fogarasy not. în Jam 1 fl. 11) N. N. Pojoga 50 cr. 12) Simeon Dragoiu preot Valea-mare 1 fl. 13) Maxim Balanu învețator în Valea-mare 50 cr. 14) Szájbely Silvanal Valea-mare 2 fl. 15) Frigyer Imre not. cercual Caprióra 1 fl. 16) Francisc Kiss inspector dominial Caprióra 1 fl. 17) Demetriu Carabuș notar cercual Batta 2 fl. 18) Dionis Jonaș notar cercual Sintesci 1 fl., la olalta 21 fl. 90 cr. Cu totul au încurs la cassariu 172 fl. 90 cr. v. a. așezați deja în cass'a de pastrare beiușana pe numele „Gimnasiului” și una acțiune în valoare nominală de 100 fl. dela institutul „Transilvani'a”, pentru a cărei transcriere s'a facut pașii necesari. Din ședința IV a comitetului ținută în 4 martiu 1881. *Petru Mihutiu*, director, președintele comitetului. *Teodor Rosiu*, prof. gimn., secretariul comitetului.

La universitatea din Cernăuți, precum ni se scrie de acolo, în semestrul 1880—81 au frecventat colegiile 271 de studenți. Dintre aceștia sunt 112 germani (cu evreii la un loc) numerați după naționalitate, 78 români, 50 ruteni, 30 poloni și 1 maghiar. Dintre acești 78 români sunt 41 teologi, 25 juristi și 12 filosofi. Numărul studenților crește din an în an, cu toate aceste numărul lor este încă mic. După germani mai mulți după număr sunt Românii.

Societati si institute.

Academia Româna și-a deschis sesiunea anuală la 10/22 martie, în București. Ședința fu prezidată de președintele ordinărilor dl Ion Ghica, anunțându-se, că de asta-data Domnitorul n'a putut să deschidă în persoană sesiunea areopagului nostru literar. Facându-se apel nominal, s'a constatat, că numai puțini membri lipsesc. Raportul general s'a citit de către secretarul general interimar, dl Hașdeu; după care secretarul general ordinărilor, dl Odobescu, și-a reocupat funcțiunea. În fine se alesera comisiunile necesare.

„**Albina**”, institutul de credit și economii din Sibiu, și-a ținut adunarea generală marți la 29 l. c. participând un nr. frumos de acționari. Raportul sosindu-ne tocmai după încheierea acestui nr., îl vom publica în nr. viitor. Acuma anticipăm numai atât, că interesarea a fost mare.

C e e n o u ?

România a luat titlul de regat! Sâmbet'a trecută s'a petrecut un eveniment epocal în istoria româna. În ședința din acea zi a camerei deputaților României, dl generare Leca a facut propunerea ca adunarea deputaților, în virtutea dreptului de suveranitate ce are națiunea, să aclame pe Domnul Carol I ca rege al României. Președintele consiliului, dl Ion Bratianu, a declarat că guvernul consimte, și că este încredințat că puterile vor da dreptate României și vor recunoște regatul român. Lungi și unanime aplauze și aclamări acoperiră vocea dlui Leca și a dlui președinte al consiliului. Dl președinte al camerei, C. A. Rosetti, scrie „Românul”, se ridicase 'n picior și astfel președinea ședinței. Camer'a trecu în secțiuni, pentru a discuta propunerea. Abia se răspândi știrea aceasta în capitală, stradele principale s'au împodobit cu stindarde. După jumătate de ora, dl Leca citi raportul comitetului delegaților și următorul proiect de lege: „Art. I. România a ie titlu de regat. Domnul ei, Carol I, ie pentru sine, și moștenitorii sei titlul de rege al României. Art. II. Moștenitorul tronului va purta titlul de principe regal”. După ce acest proiect a fost citit, a luat cuvântul dnii C. A. Rosetti, carele a dis, că se simte fericit vedând realizându-se visul de aur al românilor; Al. Lahovari, conservativ, aderând în numele partidului său; N. Flea, G. Chițu și dl ministru de externe, V. Boerescu, carele asigură camer'a, că puterile mari vor recunoște regatul român; dl prim-ministru Bratianu dis, că acesta propunere realizează dorința din 1832 a națiunii. După aceste proiectul se votă cu unanimitate. La senat proiectul pentru proclamarea regatului a fost depus de ministrul lucrărilor publice. Senatul a trecut apoi în secțiuni, și la redeschidere, dl I. Ghica a dat citire raportului. Aș vorbit mitropolitul primat, dnii G. Cantacuzino, Lascar Catargi, V. Alecsandri și dl prim-ministru. Proiectul a fost admis cu unanimitate. Săr'a la la 6 ore camer'a și senatul mersera în corpore la palat, unde felicitara pe Majestățile Lor. Înaintea palatului se adunaseră mulți de oameni. Majestățile Lor aparura pe balcon, încungiuși de președinții corpurilor legiuitorie, mitropolitul-primat și ministri. Mulțimea aclamă cu entusiasm nemărginit pe regele și pe regină. Mai multe muzici parcursă stradele orașului. În ziua următoare apară în Monitorul oficial legea votată. Aclamarea ca regat s'a subscris încă sâmbet'a în sal'a de tron, fiind față toți senatorii și deputații. Regele a ținut o cuvântare, în care a dis, că-i este mai scumpă și mai prețioasă iubirea acestei națiuni nobile și viteze, decât totă strălucirea ce înfrumusețează corôn'a. Aclamățiunile entusiastice acoperiră aceste cuvinte. Regină Elisabeta se află de-alături regelui. Entusiasmul nu se poate descrie. Capital'a a fost iluminată.

Banchetul regatului român. Scirea despre aclamarea regatului român a produs în toate părțile locuite de români cea mai mare senzațiune. În Oradea-mare luni s'era o societate română a serbat acest eveniment epocal prin un banchet, la care s'au dat mai multe toasturi și anume pentru regele și regin'a României, pentru regatul român, pentru ministri Brătianu și Boerescu, și pentru poetul Alecsandri, și s'a transmis la adresa dlui prim-ministru o depeșă de felicitare regelui Carol I în numele românilor din Crișana.

Concert român în Arad. Dl Georgiu Dima a dat la 15/27 martie cu concursul dnei Fani Petco și al dlui Adam Budits un concert în Arad cu următoarea programă: 1) Mendelssohn F. Bria din oratoriul „Paulus” G. Dima. 2) Wolff-Beriot „Robert le Diable”. Grand duo pour piano et violon. Dn'a F. Petco și dl A. Budits. 3) Loewe C. „Archibald Douglas”, balada G. Dima. 4) Mendelssohn F. Allegro din sonat'a pentru violina și piano op. 58. Dn'a F. Petco și dl A. Budits. 5) a) Schelletti G. „Dorul”, b) Jensen A. „Klinge, klinge mein Pander”, c) Schumann R. „Cei doi grenadieri”, balada G. Dima.

Un interesant concert și bal român s'a ținut către finea carnelului trecut la Cebza, în comitatul Torontal. Concertul s'a dat de către corul plugarilor români de acolo sub conducerea bravului preot al lor dl Alesandru Bugarin; în programa mai mare efect făcând piesele musicale: „Junimea parisiacă” și „Marșul armatei române”, precum și declamațiunea poeziei: „Nu desperați!” de Iosif Vulcanu. În bal luara parte, dn'a Ana Bugarin și domnișorele: Eugenia Badu, Ana Mosco, Lucreția Țeranu, Gizela Cresticiu, Maria Popoviciu și altele. În pauza dl învețator A. Draganu a rostit un toast bine simțit.

Pregătiri la conferința din 12 maiu. La Brad se va ține în 7 aprilie o conferința a alegătorilor români din cercul electoral al Baiei-de-Criș, convocată de dl N. I. Mihelțanu. — În Alba-Iulia dnii Alesandru Tordășanu, Mateiu Nicola, George Filip, Rubin Pațita și Nic. Barbu, convocarea pe duminică trecută o conferința a alegătorilor români spre a se constitui în club. — La Sibiu alegătorii români au fost conchiamăți pe duminică trecută pentru alegerea delegaților la conferința din 12 maiu. — La Turda se va ține în 9 aprilie conferința alegătorilor români din toate 4 cercurile electorale.

Miscări electorale. La Brașov în duminică trecută alegătorii români din comitatul Brașovului ținura o conferința, în care s'a decis ca pe 3 aprilie să se convoce o adunare generală a alegătorilor din comitat. — La Beiusi partid'a guvernamentală în conferința sa ținută în duminică trecută a candidat de deputat, în contra dlui Parteniu Cosma, pe dl avocat Gerard Wéghseő.

Socialistii din Iasi preparasera un banchet pentru 200 persoane, profesori, studenți, meseriași etc. ce trebuia să aiba loc la 6/18 martie, spre a serba aniversarea comunei Parisului; înainte de a se întruni membrii ce erau să ia parte, prefectul luase măsuri și parchetul merse la casa dlui Russel, unde arestată pe câteva persoane ce se găsiau acolo, dn'a Russel a fost arestată acasă. Drl Russel, chimistul Mincov și alte cinci persoane, straini refugiați sau emigrați, au fost arestați în oraș.

Cronic'a lumii.

Înmormântarea țarului Alesandru II s'a făcut la 27 l. c. în Petersburg. Tot orașul a îmbrăcat în gele,

din ferestri aninau mulțime de steguri negre, pe străde mii și mii de oameni, peste Neva poduri improvizate pe ghiața. Ceremonia începă la 9 și 1/2 în biseric'a Petru-Pavel, unde toate curțile erau represintate prin tramiși anume, se putea intra numai cu bilete. La 10 ore bubuitul tunurilor anunță, că țarul Alesandru III a plecat cu suit'a sa la înmormântare. Pe rând se înfașăra marii-ducei și așteptara în partea stângă a navei bisericei pe marele-duce, pe cari le întâmpinara cu sarutări de mână, iar ele i sarutara în față. După unsprezece sosi țarul și țarin'a, cari se duseră drept la catafalce. Țarul sarută mână parintelui său și erupse în bocet dureros. Apoi dând semnalul, cosciugul se încuie, și țarul cu marii duci și cu granatirii din palat îl duseră la ușa criptei, în care se aședă și ușa acesteia se încuie. Tunurile bubuiau în continuu.

Poliția rusa. „Golos” areta cheltuelile facute de orașul Petersburg pentru întreținerea poliției și prefecturii, după bugetul municipal din anul curent. De aci resulta, că orașul pune la dispoziția poliției clădiri prețuite de companiile de asigurare la 2.786,173 ruble și alienăza astfel un venit de 166,500, (capitalisând valoarea imobilelor cu 6 la suta.) Întreținerea prefecturii și poliției costa pe oraș 769,081 ruble. Toate cheltuelile astfel facute de oraș se urca la un total de 1.279,081 ruble. Tesaurul public mai cheltuește 580,847 ruble, ceea ce face ca poliția din St. Petersburg costa anual pe oraș și stat împreună suma de 1.859,928 ruble.

O femeia cununată de 24 ori. Într'un district al Indiei, Minotesa, esista o femeia, anume Chipava, care în acest moment e maritata cu al 24 barbat. Acest al două-deci și patru-lea este doctor. Ceea ce este mai curios e, că este încă tinera și frumoasă. La al treizecelea an deja se maritase de 17 ori. În timp de 5 ani, ea, avu 7 barbați, cu cari numai cu unul trai un an și jumătate; cu ceilalți numai câteva luni. Cu toți aceștia s'a cununat în regulă, atât la oficiul stărei civile, cât și la biserică. Oamenii din oraș i-a dat numele de „mireasă betrâna”, căci are să îmbetrânescă punând într'una cununile pe cap.

Femeile alegătoare. În insul'a Man (Engliter'a), unde se vor face în curând alegeri generale, femeile vor lua parte, pentru întâia oară, la numirea legislaturii insulare. Dreptul d'a votă a fost acordat tuturor femeilor care posedă o proprietate aducând un venit de o livra sterlinga pe an. Se aștepta ca, prin această măsura, list'a electorală să se sporească cu 500 nume aprăpe. Se pare că până acum nu s'a făcut propunerea d'a face pe femei eligibile; dar nou'a legislatura va avea negreșit să examineze proiectul privitor la o întindere a votului asupra femeilor cari plătesc o chiria în loc d'a fi proprietare.

Armata franceză. Dintr'o lucrare statistică pusă camerilor franceze de administrațiunea resbelului resulta, că numărul oamenilor ce au primit instrucțiunea militară într'o perioadă ce variază dela cinci până la șese luni, se urca la 1.002,200. Numărul celor din urma două clase nu e cuprins în aceste tablouri, care se opresc la 1878. Așa dar forțele militare ale Franței în momentul de față se pot evalua la 1.200,000 oameni. Această cifră nu represintă, e adevărat, un tot pe deplin organizat, ci un întreg care pôte fi grabnic și lesne organizat, pentru că toate aceste elemente au primit cel puțin un serios început de instrucțiune.

Proprietar, redactor răspundător și editor:

IOSIF VULCANU.